

Posudek rigorózní práce

Autor: Mgr. Michal Z v á r a

Téma rigorózní práce: Zánik obchodní smlouvy v českém a anglickém smluvním právu

1. Volba tématu a rozsah práce

Předmětem posudku je rigorózní práce věnovaná teoreticky zajímavé a prakticky významné otázce závazkového práva, která před autorem otvírá k řešení řadu zajímavých otázek. Náročnost tématu zvyšuje skutečnost, že autor je pojal i srovnávacím způsobem. Volbě tématu lze tudíž přesvědčit.

Rigorózní práce má 110 stran vlastního textu. Splňuje tudíž co do rozsahu požadavky stanovené příslušným předpisem pro rigorózní práce.

2. Struktura práce a použitá metoda

Svůj text autor otvírá úvodem, v němž formuluje otázky, na něž chce dále odpovědět, resp. hypotézy k ověření. Poté následuje pět kapitol pojednávajících postupně o odlišnostech funkce judikatury v českém a anglickém právu a jejím významu pro smluvní právo v ČR a v Anglii. Další kapitola analyzuje počáteční nemožnost plnění a hodnotí tuzemskou tezi, zda každé od počátku nemožné plnění má za následek absolutní neplatnost právního úkonu. Navazující kapitola je věnována právním důsledkům následné nemožnosti plnění se zvláštním zřetelem na nemožnost hospodářskou. Autor přitom nepomíjí ani nemožnost právní. Stranou autorovy pozornosti nezůstala úprava předmětného institutu v novém občanském zákoníku, přičemž uchazeč zařadil i pojednání o změně smlouvy v důsledku změn vnějších okolností. Pátá kapitola se věnuje následné nemožnosti plnění v Anglii a srovnává toto zahraniční pojetí s tuzemským. V závěru autor shrnul hlavní myšlenky, k nimž zpracováním tématu dospěl. Takto pojatá struktura je přehledná. Pokud jde o pokrytí tématu práce, je zřejmé, že autor je zúžil na vybrané způsoby, resp. jeden ze způsobu zániku závazku. To bylo jistě ku prospěchu věci, pokud jde o možnost jít více do hloubky. Na druhé straně se tato skutečnost mohla promítnout i do podtitulu práce. Na druhé straně pojednání o následné nemožnosti plnění titul

rigorózní práce přesahuje. Autorovo zdůvodnění tohoto přesahu lze akceptovat. Místy však struktura práce nepůsobí zcela konzistentně.

Autor používá analytickou metodu a metodu komparace. V závěru i metodu syntézy. Zvolený metodologický přístup odpovídá vytčenému cíli.

3. K obsahu práce

Jedním z hlavních cílů práce je ověření hypotézy, zda český přístup k následné nemožnosti plnění, jehož důsledkem je absolutní neplatnost právního úkonu, je správný, resp. zda není nepřiměřeně přísný. Autor toto pojedí hodnotí kriticky, přičemž argumentuje především právní komparací i judikaturou vztahující se k posuzování smlouvy kupní či nájemní. Zajímavé je zejména srovnání s německou úpravou v BGB (s. 27). V souvislosti s pojednáním o rakouském právním prostředí se nabízí otázka, zda vývoj judikatury k tomuto problému setrval dodnes na pojetí vyjádřeném v judikátu z roku 1979. Autor dospívá k návrhu odstranit rozdíly mezi právními důsledky počáteční a následné nemožnosti plnění (s. 33). Závěr vycházející z nyní účinné právní úpravy prezentovaný na s. 34 však již blíže nespecifikuje alternativy odchýlných smluvních ujednání, což by bylo na místě.

Kriticky se autor vyjadřuje i k posouzení následné nemožnosti plnění podle nového občanského zákoníku, a to s ohledem na skutečnost, že jeho ustanovení § 574 nedává možnost přiblížit se k moderním evropským trendům juristického hodnocení počáteční nemožnosti plnění. K návrhu na řešení počáteční nemožnosti plnění v českých podmínkách (s.38) lze vznést otázku, jaké zákonné právní důsledky by nesla strana, která na sebe převzala riziko existence předmětu smlouvy?

Kriticky též autor hodnotí absenci rozlišování mezi zaviněnou a nezaviněnou následnou nemožností plnění, a to zejména z hlediska ochrany věřitele. Navrhuje toto rozlišení pro trvání závazku obdobně, jako to nový občanský zákoník činí například u náhrady škody.

Zajímavé jsou autorovy úvahy o vlivu následné nemožnosti plnění na zajištění dluhu (zejména s. 85 a násl.) V této souvislosti se naskýtá otázka, zda by byly všechny druhy zajištění akceptovatelné pro povinnost nahradit škodu, která nastupuje místo povinnosti dodat věc.

Celkově lze konstatovat, že autor prokázal schopnost pracovat se soudními rozhodnutími, kriticky hodnotit jak právní úpravu, tak judikaturu a prezentovat vlastní závěry. Ocenit lze i srovnávací přístup. Snad jen vlastní návrhy řešení pro tuzemské právní prostředí mohly být

více propracovány. Z dílčích poznámek uvést, že obecný návod k řešení dílčích otázek může být pro praxi i užitečnější (s. 17).

4. Formální stránka práce, seznam literatury a práce s prameny

Po formální stránce má práce velmi dobrou úroveň a posuzovaný text svědčí o jisté zkušenosti autora s psaním odborných prací. Seznam použité literatury je rozsáhlý a obsahuje reprezentativní tuzemské i zahraniční publikace. Na použitý pramen autor odkazuje v souladu s citačními standardy. Pracuje též korektně s judikaturou, což ostatně vyplývá i ze zaměření rigorózní práce avizovaného autorem již v jejím úvodu. Práce obsahuje více než dvě stě odkazů.

5. Závěr

Předložený text splňuje podmínky kladené na rigorózní práce a je proto způsobilá obhajoby.

Praha, 15. května 2013

prof. JUDr. Stanislava Černá, CSc.
školitelka